

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет медичний, міжнародний

Кафедра гігієни та медичної екології

**Силабус навчальної дисципліни
«Екологічна медицина»**

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити Семестри: VII 4 рік навчання.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра гігієни та медичної екології Одеса, вул. Пастера 11.
Викладач (-і)	Д.мед.н з.д.н.т професор Бабієнко Володимир Володимирович Д.мед.н доцент Коболєв Євген Володимирович К.мед.н доцент Горошков Олег Віталійович Ст. викладач Шейх Алі Дані Хуссейнович Ст.викладач Шанигін Антон Вікторович Ст.викладач Ватан Майя Миколаївна Асистент Рожнова Анастасія Михайлівна
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Шейх Алі Дані Хуссейнович, завуч кафедри 063-765-08-18 E-mail: shejx.ali@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи Онлайн - консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи за попередньою домовленістю. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджером Telegram (через створені групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – екологічна медицина, вплив людини на екологію та вплив забрудненої людиною екології на розвиток захворювань.

Пререквізити і постреквізити дисципліни (місце дисципліни в освітній програмі):

Пререквізити: українська мова (за професійним спрямуванням), іноземна мова (за професійним спрямуванням), латинська мова та медична термінологія, медична біологія, медична та біологічна фізики, біологічна та біоорганічна хімія, анатомія людини, гістологія, цитологія та ембріологія, фізіологія, мікробіологія, вірусологія та імунологія, безпека

життєдіяльності; основи біоетики та біобезпеки, патоморфологія, патофізіологія, фармакологія, пропедевтика педіатрії, медична психологія, оториноларингологія, офтальмологія, неврологія, психіатрія, наркологія, дерматологія, венерологія.

Постреквізити: гігієна та екологія, внутрішня медицина, хірургія, акушерство і гінекологія, інфекційні хвороби, епідеміологія та принципи доказової медицини, онкологія та радіаційна медицина, травматологія і ортопедія, фтизіатрія, анестезіологія та інтенсивна терапія, екстрена та невідкладна медична допомога, гігієна та екологія, паліативна та хоспісна медицина, загальна практика (сімейна медицина).

Мета дисципліни: детальне вивчення основ структури і функціонування природних систем та систем, що створені людиною, за допомогою кількісних методів оцінки.

Завдання дисципліни:

Основними завданнями вивчення дисципліни «Екологічна медицина» є засвоєння здобувачами знань:

1. Дослідження особливостей організації життя у зв'язку з антропогенним впливом на природні системи.
2. Створення наукових основ раціональної експлуатації біологічних ресурсів.
3. Прогнозування змін природи, що виникають унаслідок впливу діяльності людини.
4. Збереження середовища існування людини.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- Методики дослідження стану навколишнього середовища та закономірності його впливу на людину зокрема і суспільство загалом, а також особливості зворотних реакцій довкілля у відповідь на діяльність людства

Вміти:

- Досліджувати стан здоров'я людей та встановлювати особливості динамічних змін з боку його основних показників у природно-історичному, соціально-економічному та фізіолого-гігієнічному аспектах;
- Досліджувати вплив окремих факторів середовища на здоров'я і життєдіяльність окремих популяцій; Досліджувати процеси збереження та відновлення здоров'я і соціально-трудоного потенціалу населення;
- Прогнозувати стан здоров'я майбутніх поколінь;
- Аналізувати глобальні і регіональні проблеми екології людини;
- Розробляти шляхи підвищення рівня здоров'я та соціально-трудоного потенціалу окремих верств населення;
- Проводити антропоекологічний моніторинг - запровадження ефективної системи спостережень за змінами процесів життєдіяльності людей у зв'язку з дією на них різних чинників навколишнього середовища;
- Складати медико-географічних карт, що відображають територіальну диференціацію захворювань населення, пов'язаних з погіршенням стану довкілля;
- Визначати науково обґрунтовані значення гранично допустимих техногенних навантажень на людський організм тощо

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі семінарських занять (30 годин); організації самостійної роботи здобувача (60 годин).

Методи навчання: бесіда, вирішення клінічних ситуаційних задач, робота з лабораторними приладами, вирішення тестових завдань.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Екологія як наука. Біосфера.

Тема 1 Екологія людини. Завдання, глобальні екологічні проблеми, методи екології

Тема 2 Біосфера та її структура. Кругообіг речовин у біосфері. Функції біосфери

Тема 3 Структура, склад та властивості, гігієнічне значення атмосфери, літосфери та гідросфери

Змістовий модуль 2.

Забруднення атмосфери, їх вплив на здоров'я. Охорона від забруднення

Тема 4 Забруднення атмосферного повітря та його вплив на здоров'я населення

Тема 5 Основні хімічні забруднювачі атмосфери

Тема 6 Фізичне забруднення атмосфери

Тема 7 Атмосферні ефекти забруднення атмосфери

Змістовий модуль 3.

Забруднення гідросфери, їх вплив на здоров'я. Охорона від забруднення

Тема 8 Проблеми кількості та якості води у гідросфері. Антропогенний вплив на гідросферу

Тема 9 Забруднення води та його вплив на здоров'я людини.

Тема 10 Проблеми питної води в Україні. Охоронні заходи та законодавчі документи.

Змістовий модуль 4.

Забруднення літосфери, їх вплив на здоров'я. Охорона від забруднення

Тема 11 Забруднення літосфери (грунту) та його вплив на здоров'я людини

Тема 12 Природні та антропогенні забруднення ґрунту. Класифікація забруднювачів ґрунту.

Тема 13 Екзогенні хімічні речовини цілеспрямованого внесення в ґрунт

Тема 14 Забруднювачі ґрунту з побутовими та промисловими відходами

Тема 15 Промислові атмосферні викиди. Вихлопні гази автотранспорту. Радіоактивне забруднення ґрунту. Захист ґрунту від забруднення

Перелік рекомендованої літератури:

Рекомендована література

Основна:

1. Пропедевтика гігієни; підручник: у 2 т. Т1/ В.В. Бабієнко, А.В. Мокієнко – Одеса: Прес-курер, 2022. 400с.
2. Пропедевтика гігієни; підручник: у 2 т. Т2/ В.В. Бабієнко, А.В. Мокієнко – Одеса: Прес-курер, 2022. 400с.
3. Гігієна води та водопостачання населених місць: навчальний посібник/ Бабієнко В.В, Мокієнко А.В. – Одеса: Прес-курер, 2021, 327 с.
4. Гігієна та екологія : підручник / [В. Г. Бардов, С. Т. Омельчук, Н. В. Мережкіна та ін.] ; за заг. ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 472 с. ISBN 978-966-382-830-5

Додаткова:

1. Фармацевтична гігієна.: навчальний посібник/ В.В. Бабієнко, А.В. Мокієнко, О.А. Грузевський – Одеса: Прес-курер, 2022. 324 с.
2. «Гігієна у практиці лікаря стоматолога»; навчально-методичний посібник/ Бабієнко В.В, Мокієнко А.В, Коболєв Є.В./ Одеса: Прес-курер. 2022р. 180 с.

13. Електронні інформаційні ресурси

1. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
2. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / AmericanMedicalAssociation
3. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
4. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
5. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
6. www.gmc-uk.org - General Medical Council (GMC)
7. www.bundesaerztekammer.de – Німецька медична асоціація

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: бесіда, вирішення ситуаційних задач, відпрацювання навичок, заповнення протоколів за темою заняття, виконання лабораторних досліджень

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час лабораторних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, демонструє практичні навички під час лабораторних та досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.

Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, демонструє практичні навички лабораторних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, не демонструє практичні навички лабораторних досліджень.

Форми і методи підсумкового контролю: залік, на останньому занятті зосвітньої компоненти.

- оцінка «зараховано» виставляється здобувачу, який виконав робочу програму освітньої компоненти, не має академічної заборгованості; рівень компетентності – високий (творчий);
- оцінка «не зараховано» виставляється здобувачу, який не виконав робочу програму освітньої компоненти, має академічну заборгованість (середній балнижче ніж 3,0 (120 балів) та/або пропуски занять); рівень компетентності – низький (рецептивно-продуктивний)

Можливість і умови отримання додаткових (бонусних) балів: не передбачено.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного практичного заняття та заліку.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом

черговому викладачу.

- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а

саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро- навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізень:

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: підручник, зошит, словник, ручка.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.